

7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNDE GÖZLEMLEDİKLERİ ÖĞRETME BOYUTUNDAKİ İSTENMEYEN DAVRANIŞLAR*

UNWANTED BEHAVIORS IN TEACHING ASPECT 7TH GRADE STUDENTS OBSERVED IN TURKISH TEACHERS

Hidayet TOK **, Hilal GENGEÇ ***

ÖZET: 7.sınıf öğrencilerinin Türkçe Öğretmenlerinde öğretim boyutundaki gözlemledikleri istenmeyen davranışları belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma 2013-2014 öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde bulunan aykırı durum örnekleme ile seçilen 3 merkezi ortaokul ve 3 kenar mahalle ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplamak için ‘İstenmeyen Öğretmen Davranışları Değerlendirme Anketi’ uygulanarak elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen Bulgular: 1. Kenar mahalle okulları ile merkezi okullarda 7. Sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde öğretim boyutunda gözlemledikleri istenmeyen davranışlar arasında anlamlı bir fark yoktur. 2. Erkek öğrenciler, kız öğrencilere göre Türkçe öğretmenlerinin öğretim boyutunda daha fazla istenmeyen davranış gösterdiklerini düşünmektedir. 3. Öğrenciler ‘bayan Türkçe öğretmenlerinin’ daha fazla istenmeyen davranış gösterdiklerini düşünmektedir. 4. Derste araç gereç kullanımının eksik olduğu 5. Öğretmenlerin sınıfta ‘çok yüksek sesle konuşma’ nedenleri araştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: İstenmeyen öğretmen davranışları, istenmeyen davranış, Türkçe Öğretmenleri, 7. Sınıf

ABSTRACT: Survey model was used in this research which aimed to determine the unwanted behaviors that seventh grade students observed in Turkish teachers in teaching aspect. The research was carried out in 3 central middle schools and 3 suburb middle schools chosen with deviant case sampling in Şahinbey town of Gaziantep in 2013-2014 education and teaching season. Unwanted Teacher Behaviors Assessment Questionnaire was used to collect data in the research. Findings obtained in this study: 1. There is no significant difference between the unwanted behaviors that central and the suburb school seventh grade students observed in Turkish teachers in teaching aspect. 2. Compared to girls, male students think that their Turkish teachers show more unwanted behaviors in teaching aspect. 3. Students are in the opinion that the female Turkish teachers show more unwanted behaviors. 4. The reasons of why the use of instruments is low in the lesson and 5. the teacher talk too loud in the classroom may be investigated.

Keywords: Unwanted teacher behaviors, misbehavior, Turkish Teachers, 7th Grade

GİRİŞ

İnsan toplumsal bir varlıktır. İnsan değer yargılarını ve toplumsal kuralları içinde bulunduğu toplumda öğrenir. İnsan içinde bulunduğu toplumda seviyeli ilişki ve iletişim kurabilmesi, uyum gösterebilmesi ancak eğitimle mümkündür. Eğitim bireyi toplumsal yaşama hazırlayan bir süreçtir. Eğitim en genel anlamıyla; bireylere hayatta gerekli olan bilgi ve kabiliyetlerin sistematik bir şekilde verilmesidir. Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir.

Toplumlar geliştikçe toplum üyelerinin öğreneceği bilgi beceri ve tutumlar da gelişerek çoğalmış, farklılaşmıştır. Gelişmiş toplumlarda toplum üyelerinin ve devletin birbirlerinden

*Bu çalışma, 1-3 Eylül 2014 tarihleri arasında Yıldız Teknik Üniversitesi-İstanbul’da düzenlenen YILDIZ International Conference on Educational Research and Social Science (YICER2014), sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

**Doç.Dr. Zirve Üniversitesi, hidayettok2000@yahoo.com

*** Zirve Üniversitesi, hilal_gengec@hotmail.com

beklentileri ilkel toplumlara göre daha da artmıştır. Bu karşılıklı beklentilerin davranışa dönüştürülebilmesi için insan eğitilmek ister. İnsanın bu eğitimi aile içinde ya da kendi kendine alması da olanaksızdır (Başaran,1996).

Sönmez'e (2001) göre eğitim; ' Fiziksel uyarılar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir.' Bireyde bir davranış değişikliği oluşturabilmek için eğitim ortamının tutarlı bir şekilde düzenlenmesi ve sürekli geliştirilip değerlendirilmesi gerekmektedir (Sönmez, 2003).

Toplum yaşamında bireyler birçok kişi ve araç vasıtasıyla öğretme etkinliğinin içinde yer alırlar. Bu kişi ve araçlarla etkileşimde bulunan bireyler yeni davranışlar kazanır, var olan davranışlarını geliştirir , değiştirir. Plansız ve gelişigüzel yapılan bu eğitim ile bireyler istendik davranışların yanında istenmedik davranışlarda kazanabilir. Bu tip eğitimlere informal eğitim denir(Erden ,1998).planlı olarak yapılan eğitimlere ise formal eğitim denir. Formal eğitimde bireyde davranış değişikliği meydana getirmek için öğretme ortamı bilinçli, kasıtlı ve planlı olarak düzenlenir(Erden,1998).

İnsanın kendi kendine yetemediği bu noktada bireylerin yetiştirilmesine, gelişmesine katkı sağlayacak bir eğitim sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu eğitim sisteminin başarılı olması ise o sistemin uygulayıcıları olan öğretmen ve diğer personellere bağlıdır (Kavcar,1999).

Öğrencilerde davranış değişikliği meydana getirilmesi sınıftaki öğretme - öğrenme ortamına bağlıdır. Bu ortamın temel taşı ise öğretmenler oluşturmaktadır. Öğretme – öğrenme sürecinin merkezinde yer alan öğretmenin çok zor ve karmaşık işleri yüklediğini söyleyebiliriz. Öğretmen ; konu alanı, öğrenci özellikleri, araç – gereç gibi değişkenleri dikkate alarak öğretimi planlayan, planını sınıf ortamında öğrenme- öğretme ışığında yürürlüğe koyan, öğrencilerini yöneten ve rehberlik eden, öğrencilerine bilgi beceri kazandıran, bu bilgileri ve becerileri değerlendiren, eksik ve yanlış öğrenmeleri düzeltten kişidir (Fidan,1998).

Öğretmen kelimesinin tanımına baktığımız zaman öğretmenlerin birden fazla görev üstlendiklerini görmekteyiz. İnsan davranışı oluşturma sürecindeki görevi güç ve karmaşık olan öğretmen bir yandan bilgi , beceri ve tutumlarıyla öğrencilerinin eğitim görevini yürütürken, diğer yandan davranışları ile onları etkiler ve model olur. Öğrencide istendik davranışlar oluşturulması temelde öğretmen nitelikleri ile yakından ilgilidir. Sahip olduğu tutum ve davranışlarla iyi bir model olabilen öğretmen istendik davranışların ortaya çıkmasında önemli bir etkidir(Kalkan,1997)

Öğretmenlerin sadece birer öğretici değil aynı zamanda birer eğitici olmaları beklenmektedir. Öğretmenlerin iyi birer eğitici olabilmesi için , öğretmenlik mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olması, minimum eğitimcilik yetilerine sahip olması eğitim sistemi ve politikalarını kavrayarak sistem içindeki kademesi ile diğer kademeler arasındaki bütünlüğü sağlayabilecek yeterliliğe ulaşmış olması gerekir(Özden,1998)

Öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmek için mesleğin gerektirdiği alanda yetişmiş olmak kadar , öğretmenlik mesleğine özgü kişisel niteliklere de sahip olmak gerekir. . Ülkenin gelecek nesilleri öğretmenlerin ışığında şekil aldığından bu niteliklere sahip olmak öğretmenlik mesleğini sürdürürken büyük önem taşımaktadır. Öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikleri kişisel ve mesleki nitelikler olarak iki sınıfa ayırdıktan sonra bu nitelikler şöyle belirtilmiştir (Erden, 2005);

Öğretmen Nitelikleri:

1)Kişisel Nitelikler:

- a) Hoşgörülü ve sabırlı olma
- b) Açık fikirli, esnek ve uyarlayıcı olma
- c) Sevecen, anlayışlı ve esprili olma

- d) Yüksek başarı beklentisi olma
- e) Cesaretlendirici ve destekleyici olma

2) Mesleki Nitelikler:

- a) Genel kültür
- b) Konu alan bilgisi
- c) Mesleki beceri ve yeterlilikler
 - Öğretim sürecini planlama
 - Çeşitlilik getirebilme
 - Öğretim süresini etkili kullanma
 - Katılımcı öğretim ortamı hazırlama
 - Öğrencilerdeki gelişimi izleme

Çağdaş eğitim ve öğretim ilkelerine göre öğretmen sadece ders anlatan ,ödev veren ve sınav yapan kişi değildir. Öğretmen sınıf ortamını düzenleyen öğrencilerine rehberlik eden yönetici ve izleyicidir. Öğrenme için elverişli bir ortam hazırlamak öğrencilerin daha önceden belirlenmiş amaçlarına ulaşmasına yardım etmek de öğretmenin görevlerindedir (Çalık, 2006).

Sınıftaki eğitici ortamın büyük ölçüde öğretmenin davranışlarına bağlı olduğu söylenebilir. İstenmeyen öğretmen davranışları , öğretmeni ve sınıftaki diğer öğrencileri olumsuz etkileyen, öğrenme ve öğretimin gerçekleşmesine engel olan sınıf içindeki ve dışındaki davranışlar olarak tanımlanabilir. Sınıf içi istenmeyen öğretmen davranışları eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleşmesini güçlendirmekte ,zaman kaybına yol açmakta ve sınıf yönetiminin sağlanmasını zorlaştırmaktadır.

Eğitim – öğretim ortamının verimliliği öğretmenin istenmeyen davranışları ne kadar az gösterdiği ile yakından alakalıdır. Sınıf ortamında öğretmenden kaynaklanan istenmeyen davranışları şöyle ifade edebiliriz(Tertemiz, 2000; Güçlü, 2003; Küçükahmet, 1997;Çetin, 2001)

- Genellikle öğrencileri korkutur.
- Gerçek dışı amaçlar üzerine dayalı baskı ile stres oluşturur.
- Ödülünden çok cezaya önem verir; sükûnetten ziyade stersi benimser ve çok az gülümser.
- Her zaman cezalandıracak şeyler bulur.
- Canlı ve meraklı öğrencileri tehdit olarak görür.
- Kendi tariflerini geliştirir.
- Yeniliklere ve değişikliklere şüpheyle yaklaşır.
- Öğrencilerin yaparak yaşayarak, aktif olarak derse katılarak öğrenmesine engel olur.
- Öğrenci ayırımı yapar.
- Öğrenciyi notla tehdit eder.
- Fazla ödev verir.
- Sözcükleri kullanırken öğrencilerin seviyelerini dikkate almaz.
- Planlama ve uygulamalarla ilgili yeterince hazırlanmaz.
- Öğrencilerin ilgilerini çekecek yöntem ve teknikler kullanmaz.
- Sürekli anlatıma dayalı ders sunumu yapar.
- Öğrencilere karşı kabalık gösterir hakaret eder.
- Öğrencilerle alay eder, dalga geçer, azarlar, aşırı eleştiride bulunur.

Sınıf ortamında istenmeyen öğretmen davranışları; öğretme yetersizliği, saldırganlık ve özensizlik olarak üçe ayrılmaktadır. Öğretmenin sınıfta tekdüze (monoton) konuşması, çelişkili yönergeler vermesi, mantıksız beklentiler içinde olması, güdüleme yollarını bilmemesi, uygun öğretim yöntem ve araçlarını kullanmaması, öğrenci başarısını yansız biçimde değerlendirememesi “öğretme yetersizliği” olarak ifade edilmektedir. (Weishew ve Peng, 1993; Akt: Büyükkibar,2009). Bu

davranışları sergileyen öğretmenler öğrencileri ile yeterince ilgilenmezler, öğrenci isimlerini bilmezler, sınavları detaylı incelemezler, öğrencilerinin dersi anlayıp anlamadıklarını kontrol etmezler(Kearney ve Plax,1991;Akt: Büyükkibar,2009).

Genel kültür, konu alan bilgisi ,mesleki beceriler öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tutum , davranış ,bilgi ve beceriyi ortaya koymak için bir öğretmenin sahip olması gereken mesleki yeterliliklerdir. Eğitim sürecinde bu üç özelliği bir arada taşıyan öğretmenlere bir takım görevler düşmektedir. Bu görevler ; öğrenciyi tanıma, eğitim – öğretim sürecini daha verimli etkili hale getirme, öğrenciye sunulan bilgilerin günlük hayatta kullanılabilmesine yardımcı olma şeklinde sıralanabilir. Bir öğretmen mesleğini yaparken şu görevleri de yerine getirmelidir(Büyükkaragöz ve Cİvi,1996)

- Öğretim için gerekli hazırlığı yapmak. Bu amaçla öğrencilerin yeteneklerine, ilgi ve ihtiyaçlarına göre konuların nasıl ele alınacağını, araç-gereç ve kaynaklarla, deney, gezi, gözlem vb. etkinliklerin neler olacağını tespit etmek. Ders kitapları ve yardımcı kitapları gözden geçirmek.
- Öğrencilerde çalışma istek ve heyecanı uyandırmak için onları teşvik etmek ve güdülemek.
- Öğretim konularını hayatla ilgili problemler haline getirmek.
- Öğrencilere çalışma yöntemleri önermek, neyi nereden ve nasıl öğrenebileceklerinin, ders araç-gereçleriyle kaynaklardan nasıl yararlanabileceklerini açıklamak.
- Öğrencilerin öğrenmeye katılmasını sağlamak, öğrencilere yol göstermek, ipuçları vermek.
- Öğrencilere sorular sormak ve onları soru sormaya cesaretlendirmek ve isteklendirmek.
- Öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmelerini ve uygulamalarını sağlamak, onlara pekiştiriciler vermek.
- Öğrencilerin çalışmalarını değerlendirmek.
- Öğrencilerin öğrenme eksikliklerini gidermek, yanlışlarını düzeltmek ve öğrenemediklerini yeniden öğretmek.
- Öğrencilere öğrendiklerini kullanabilmelerine ilişkin öğüt ve önerilerde bulunmak, mümkünse uygulamalarını sağlamaktır.

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanmakta olan öğretmen performans değerlendirmede kullanılacak olan öğretmen yeterlilikleri ana başlıkları aşağıdaki gibidir(MEB,2005).;

- Konu alanı ve alan eğitimine ilişkin yeterlilikler
- Öğretme ve öğrenme sürecine ilişkin yeterlilikler
- Öğrencilerin öğrenmelerini izleme , değerlendirme ve kayıt tutma
- Tamamlayıcı mesleki yeterlilikler

Öğretmenlerin öğretme ve öğrenme sürecine ilişkin sahip olması gereken yeterliliklere baktığımız zaman bu yeterlilik boyutunun dört alt başlığa ayrıldığını görürüz;

1.Planlama;

- Amaçları ve hedef davranışları açık biçimde ifade etme.
- Hedef davranışları gerçekleştirmeye yönelik öğrenme ve öğretme etkinlikleri düzenleme.
- Hedef davranışlara uygun araç- gereç ve materyal seçme, hazırlama.
- Öğrencilerin kişisel, sosyal, etik ,ve kültürel gelişimine katkıda bulunacak etkinlikler planlama.
- Planlamada bireysel farklılıkları göz önünde bulundurma.
- Hedef davranışlara uygun değerlendirme biçimi belirleme.

2.Öğretim Süreci

- İşlenen konuyu önceki ve sonraki konuyla ilişkilendirme.
- Öğrencilere güdüleyici hazırlık eğitimleri sunma.
- Konuyu öğrencilerin düzeyine uygun biçimde sunma.
- Uygun araç –gereç ve materyal kullanma.
- Zamanı etkili biçimde kullanma.
- Öğrencilerle etkileşimde bulunma ve uygun dönüt verme.
- Öğrencilerin öğrendiklerini yaşamlarıyla ilişkilendirme fırsatı sunma.
- Öğrenciye uygun yöntem ve teknikten yararlanma.
- Öğrencilerin düzeylerine uygun konuya ilgilerini çekecek ve düşünmelerini sağlayacak biçimde farklı sorular sorma.
- Öğrencilerin hedef davranışlarına ulaşma düzeyini değerlendirebilme.

3. Sınıf Yönetimi

- Öğrencilere sınıfta kendilerini özgürce ifade edebilecekleri güvenli bir öğrenme ortamı sağlama ve sürdürme.
- Dersi amacına uygun ve güvenli biçimde sürdürme.
- Kesinti ve engellemeler karşısında uygun önlemler alma.
- Öğrencilerin derse karşı ilgi ve güdüsünün sürekliliğini sağlama.
- Öğrencilere davranışlara ilişkin dönütler verme.
- Ödül ve yaptırımları uygun biçimde kullanma.

4. İletişim;

- Sınıf içinde etkili iletişimi sağlama.
- Ses tonunu etkili biçimde kullanma.
- Sözel dili ve beden dilini etkili biçimde kullanma.
- Okul yöneticileri , veliler , meslektaşları ve diğer personellerle iletişim kurma.

Büyükkibar (2009) ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin göstermiş olduğu istenmeyen davranışların, 5.sınıf öğrenci görüşleri alınarak araştırma yapmıştır. Çalışmasında, öğretmenlerin en az yaptığı istenmeyen davranışları şu şekilde açıklamıştır; ‘Öğrenciye adıyla hitap etmemesi’, ‘Sınıfta hep aynı yerde durması’, ‘Sınıfta etkinlikler yaparken sınıfta dolaşarak yapılanları izlememesi’ ve ‘Sınavlardaki, sınıf-içi etkinliklerdeki ya da ödevlerimizdeki eksiklikleri ve yanlışları açıklamamaları’ idi. Araştırma bulgularına göre erkek öğrenciler, kız öğrencilere göre öğretmenlerinin daha fazla istenmeyen davranış gösterdiklerini ortaya koymuştu. Ancak, bayan öğretmenlerle erkek öğretmenlerin istenmeyen davranışları gösterme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştı.

Karaaslan (2006) ilköğretim okullarında görev yapan branş öğretmenlerinin göstermiş olduğu istenmeyen davranışların yönetici ve öğrenci görüşleri alarak belirlemeyi amaçlamıştı. Çalışmasında şu sonuçlara ulaşmıştır; öğrencilere göre öğretmenlerin belirlenen istenmeyen davranışları gösterme sıklığı hiçbir zaman aralığına denk düşmekteydi. Öğrenciler öğretmenlerinin istenmeyen davranışlarını hemen hemen hiç göstermedikleri görüşündeydiler. Öğrenci görüşlerine göre öğretmenler, beş alt boyut içerisinde en çok en çok ‘öğretim süreci’ ile ilgili istenmeyen davranış göstermekteydi. Öğrencilerin en fazla gözlemedikleri istenmeyen davranışlar şunlardır; ‘dersleri sürekli kendisinin anlatması’, ‘dersleri işlerken bilgisayar ,tepegöz ,teyp ve resim gibi görsel işitsel araçlardan yararlanmaması’ydı. Araştırma sonuçları erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre, 8. Sınıfların 6.sınıflara göre öğretmenlerinin daha fazla istenmeyen davranış gösterdiklerini ortaya koymaktaydı. Yönetici görüşlerine göre ise istenmeyen öğretmen davranışları gösterme sıklığı ‘ çok nadir ‘ aralığına düşmekteydi.

Korkmaz (2009) ilköğretim okullarında 5, sınıf Sınıf Öğretmenlerinin istenmeyen sınıf içi davranışlarını belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda şu bulgulara ulaşmıştır; Sosyo-ekonomik düzey ile öğretmenlerin lakap takma davranışları arasında ters bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sosyo-ekonomik durumu ile öğretmenlerin esprili olmaları, kızıp bağırılmaları, dersleri eğlenceli hale getirmeleri, öğrencileri eleştirmeleri ve aşağılamaları arasında ve ders başarıları ile ceza alma davranışı arasında ters bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin en fazla sınıfta disiplini bozanlara, öğretmen ve arkadaşlarına saygısız davrananlara, arkadaşlarına kötü söz söyleyenlere, yaramazlık yapanlara ve ödev yapmayanlara kızıp bağırdukları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin bazen öğrencileri birbiriyle karşılaştırdıkları, öğrencilerin bu konuda genellikle rahatsız oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Kemiksiz(2002) ‘ Öğrenciler Tarafından Daha Fazla Sevilecek Bir Okulun Özellikleri’ bakıldığı zaman öğrencilerin daha fazla sevecekleri bir okulun özellikleri şunlardır;

- Öğretmenin, öğrenciyi tehdit etmemesi.
- Öğretmenin, öğrencilere sabırlı olması,
- Öğretmenin ev ödevleri konusunda daha anlayışlı olması.

- Öğretmenin, öğrencileri her konuda cesaretlendirmesi.
- Öğretmenin, öğrencilere başarılı olabilecekleri çalışmalar vererek başarı duygusunu tattırması.

Bu araştırma ile 7. Sınıf öğrencilerinin Türkçe Öğretmenlerinde öğretme boyutunda gözlemledikleri istenmeyen davranışlar, 7. sınıf öğrencilerinin bakış açısıyla değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, bu çalışmayla Türkçe Öğretmenlerinin istenmeyen davranışları ne sıklıkla gösterdiğini belirlenmeye çalışılmıştır. Bu davranışların belirlenmesi ve düzeltilmesinde yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma ile 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde en çok gözlemledikleri istenmeyen davranışların tespit edilmesinin öğretim etkinliklerinin sürdürülmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin öğretim etkinlikleri sırasında ki davranışlarını gözden geçirme ve değerlendirme imkânı sunacaktır.

Problem Cümlesi

7.sınıf öğrencilerinin, Türkçe öğretmenlerinin ‘ öğretim yetersizliği’ boyutundaki istenmeyen davranışlarına ilişkin görüşler nelerdir?

Alt Problemler

- 1) 7. sınıf öğrencilerinin, Türkçe öğretmenlerinin ‘ öğretim boyutundaki’ istenmeyen davranışları ne sıklıkla gösterdiğine ilişkin görüşleri nedir?
- 2) 7. sınıf öğrencilerinin, Türkçe öğretmenlerinin ‘ öğretim boyutundaki’ istenmeyen davranışlarına ilişkin görüşleri;
 - a) Türkçe öğretmenin cinsiyetine,
 - b) Öğrencinin cinsiyetine,
 - c) Okulun konumuna göre değişmekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

7.sınıf öğrencilerinin, Türkçe öğretmenlerinin ‘ öğretim yetersizliği’ boyutundaki istenmeyen davranışlarına ilişkin görüşlerini belirtmek araştırmada betimsel tarama modelinde ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çünkü tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaç edinen araştırmalar için uygun bir modeldir (Karasar, 2006). Betimsel tarama modelleri kendi içinde iki bölüme ayrılmaktadır. Bu bölümler; genel tarama ve örnek olay taramalarıdır. İlişkisel tarama modeli genel tarama yöntemi içine giren bir yöntemdir. Genel tarama modelleri; çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkındaki genel yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2006). Bu grup içinde yer alan ilişkisel tarama modelleri ise; iki ve daha çok değişken arasındaki birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleri için kullanıldığından bu tür araştırmalar için uygundur (Cohen, Manion & Morrison, 2000; Karasar, 2006).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2013 – 2014 eğitim öğretim yılında Gaziantep ili, Şahinbey ilçesinde bulunan resmi ortaokullarda okuyan 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini; Şahinbey ilçesinde aykırı durum örnekleme yöntemi ile seçilmiş 6 ortaokul ve 204 öğrenci oluşturmaktadır. Aykırı durum örnekleme ile seçilen okulların 3 tanesi merkezi okul 3 tanesi ise kenar mahalle okuludur. Örnekleme yer alan okullar ve ankete katılan öğrenci sayıları tablo 1 ve tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 1: Merkezi okullar ve ankete katılan öğrenci sayısı

İlçe	Okul Adı	Ankete Katılan Öğrenci Sayıları
Şahinbey	Turgut Özal Ortaokulu	28
Şahinbey	Vali Lütfullah Bilgin Ortaokulu	31
Şahinbey	Adnan Menderes Ortaokulu	23

Tablo 2: Kenar mahalle okulları ve ankete katılan öğrenci sayıları

İlçe	Okul Adı	Ankete Katılan Öğrenci Sayıları
Şahinbey	Latife Özmimar Ortaokulu	50
Şahinbey	Mehmet Erdemoğlu Ortaokulu	39
Şahinbey	Kazım Karabekir Ortaokulu	33

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada Yasemin Bursalı Büyükkibar tarafından geliştirilmiş ‘İstenmeyen Öğretmen Davranışlarını Değerlendirme Anketi’ uygulanmıştır. Anketin güvenilirlik çalışması için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach alfa katsayısının likert tipi ölçekte olabildiğince 1’e yakın olması gerekir. Bu çalışmada Cronbach alfa katsayısı 0,90 bulunmuştur. Bu sonuca göre öğrenci anketinin güvenilirlik katsayısının yüksek olduğu görülmüştür.

Uygulama yapılan okulların 7.sınıf Türkçe öğretmenleri ile görüşülerek uygulama için gün ve saat ayarlanmıştır. Anket araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Uygulamadan önce öğrencilere araştırmacının amacı ve anketin nasıl doldurulacağı hakkında bilgi verilmiştir.

Verilerin Analizi

Öğrenci görüşlerinin aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Öğrenci görüşlerinin öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve okul türüne göre farklılık gösterip göstermediği t-testi analizine göre çözümlenip yorumlanmıştır. Anket 5 seçenek ve 4 aralıktan oluştuğu için her bir aralığın alacağı puan $4/5=0,80$ olarak belirlenmiştir.

Buna göre yorumlamalarda;

- 1,00 – 1,80 arası aritmetik ortalamalar için ‘hiçbir zaman’
- 1,81 – 2,60 arası aritmetik ortalamalar için ‘nadiren’
- 2,61 – 3,40 arası aritmetik ortalamalar için ‘ara sıra’
- 3,41 – 4,20 arası aritmetik ortalamalar için ‘çoğunlukla’
- 4,21 – 5,00 arası aritmetik ortalamalar için ‘her zaman’ seçenekleri temel alınmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde alt problemlerin sıralanışına bağlı olarak elde edilen bulgular ve yorumlamalara yer verilmiştir.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerle İlgili kişisel Bilgiler

Araştırmaya katılan öğrenciler ile ilgili kişisel bilgiler tablo 3 de verilmiştir.

Tablo 3: Araştırmaya katılan öğrenciler ile ilgili kişisel bilgiler

Öğrenci Cinsiyeti			
Kız		Erkek	
F	%	F	%
101	49,50	103	50,49

Araştırmaya katılan öğrencilerin %49,50'si kız ,%50. 49'u erkektir (Tablo 3) . Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetler, birbirine yakın bir dağılım göstermektedir.

1)Türkçe Öğretmenlerinin ‘Öğretme Yetersizliği ‘ Boyutundaki İstenmeyen Davranışlarına İlişkin 7. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi olan ‘7. Sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinin ‘ öğretilme yetersizliği’’ boyutundaki istenmeyen davranışları ne sıklıkla gösterdiğine ilişkin görüşleri nelerdir?’ şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımı ve yorumu aşağıda tablo 4 ‘de sunulmaktadır.

Tablo 4: İstenmeyen öğretmen davranışları hakkındaki öğrenci görüşleri

Madde No	Hiçbir Zaman (1)		Nadiren (2)		Ara Sıra (3)		Çoğunlukla (4)		Her Zaman (5)		X	SS
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%		
1	Derste bizimle anlaşılabilir dilde konuşur.										1,40	1,02
	167	81,9	16	7,8	7	3,4	3	1,5	11	5,4		
2	Çok yüksek sesle konuşur.										2,25	0,84
	31	15,2	110	53,9	48	23,5	11	5,4	4	2,0		
3	Çok alçak sesle konuşur.										1,73	1,02
	113	55,4	52	25,5	26	12,7	6	2,9	7	3,4		
4	Monoton (tekdüze) konuşur.										2,13	1,31
	93	45,6	43	21,1	36	17,6	12	5,9	20	9,8		
5	Öğrenciye adıyla hitap etmez.										1,62	1,10
	140	68,6	27	13,2	20	9,8	7	3,4	10	4,9		
6	Sınıfın ısı, ışık, gürültü, temizlik, görünüm vb. durumlarına dikkat etmez.										1,64	1,21
	147	72,1	21	10,3	13	6,4	8	3,9	15	7,4		
7	Derse hazırlık yapmadan gelir.										1,33	0,85
	168	82,4	17	8,3	10	4,9	4	2,0	5	2,5		
8	Sınıfta temizlik kontrolü, beslenme, yoklama, gibi ders dışı işlere fazla zaman ayırır.										1,98	1,19
	97	47,5	50	24,5	33	16,2	11	5,4	13	6,4		
9	Sınıfta etkinlikler yapılırken sınıfta dolaşarak yapılanları izlemez.										1,78	1,25
	129	63,2	31	15,2	17	8,3	12	5,9	15	7,4		
10	Konuyu karmaşık işler.										1,40	0,95
	164	80,4	17	8,3	12	5,9	3	1,5	8	3,9		
11	Dersin konusunu (kapsamını, içeriğini) açıklamadan derse başlar.										1,57	1,17
	155	76,0	13	6,4	18	8,8	4	2,0	14	6,9		
12	Önceki konularla bağ (ilişki) kurmadan ders işler.										1,57	1,10
	144	70,6	32	15,7	11	5,4	5	2,5	12	5,9		
13	Dersi coşkuz, isteksiz, heyecansız işler.										1,86	1,30
	122	59,8	36	17,6	16	7,8	12	5,9	18	8,8		
14	Eğitim araçlarından (bilgisayar, tepegöz, teyp, harita ve resim gibi) herhangi birini kullanmadan ders işler .										2,82	1,61
	65	31,9	36	17,6	28	13,7	20	9,8	55	27,0		
15	Tahtaya okunaklı yazmaz.										1,36	0,94
	168	82,4	17	8,5	7	3,4	4	2,0	8	3,9		

16	Tahtaya kelimeleri, cümleleri yanlış yazar.										1,33	0,84
	166	81,4	20	9,8	10	4,9	3	1,5	5	2,5		

Madde No	Hiçbir Zaman (1)		Nadiren (2)		Ara Sıra (3)		Çoğunlukla (4)		Her Zaman (5)		X	SS
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%		
17	Başarısız olduğumuzda anlayışsız davranarak cesaretimizi kırar.										1,62	1,18
	144	70,6	27	13,2	14	6,9	3	1,5	16	7,8		
18	Düşük başarılı öğrencilerin öğrenmeleri(yetiştirmeleri) için gönülsüz davranır.										1,58	1,27
	151	74,0	22	10,8	11	5,4	10	4,9	10	4,9		
19	Bizde öğrenme isteği ve coşkusu uyandırmaz.										1,53	1,27
	152	74,5	23	11,3	12	5,9	5	2,5	12	5,9		
20	Sınıf etkinliklerini nasıl yapacağımız hakkında açıklama yapmaz.										1,50	1,26
	159	77,9	23	11,3	5	2,5	4	2,0	13	6,4		
21	Öğreneceklerimizin ne işe yarayacağını açıklamaz.										1,61	1,66
	144	70,6	27	13,2	15	7,4	3	1,5	15	7,4		
22	Bizden yapamayacağımız işler etkinlikler bekler.										1,75	1,23
	129	63,2	35	17,2	17	8,3	6	2,9	17	8,3		
23	Sınıf etkinliklerini nasıl yapacağımız hakkında çelişkili (birbirini tutmayan) açıklamalar yapar.										1,76	1,30
	138	67,6	22	10,8	15	7,4	11	5,4	18	8,8		
24	Başarılı davranışlarımızı övmez takdir etmez.										1,70	1,24
	141	69,1	23	11,3	16	7,8	8	3,9	16	7,8		
25	Zorlandığımızda daha iyi öğrenebilmemiz için yeni yollar denemez.										1,61	1,10
	139	68,1	33	16,2	16	7,8	4	2,0	12	5,9		
26	Sınav sonuçlarını zamanında açıklamaz.										2,06	1,37
	101	49,5	46	22,5	23	11,3	12	5,9	22	10,8		
27	Sınavlardaki, sınıf içi etkinliklerdeki ya da ödevlerimizdeki eksikliklerimizi ve yanlışlıklarımızı anlamamızı sağlamaz.										1,65	1,27
	136	66,7	31	15,2	22	10,8	2	1	13	6,4		
28	Başarımızı hangi ölçütlere göre değerlendirdiğini açıklamaz.										1,67	1,14
	134	65,7	33	16,2	21	10,3	2	1	16	6,9		
29	Aklımıza takılan soruları sormamıza izin vermez.										1,55	1,16
	155	76	17	8,3	14	6,9	3	1,5	15	7,4		
30	Başarısızlıklarımızı sınıfta herkesin duyabileceği biçimde dile getirir.										2,16	1,56
	111	54,4	34	16,7	12	5,9	9	4,4	38	18,6		

Tablo 4 'e bakıldığı zaman 7. sınıf öğrencilerinin görüşlerine göre Türkçe öğretmenlerinde gözlemedikleri istenmeyen davranışların aritmetik ortalamaları " hiçbir zaman " aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum istenmeyen öğretmen davranışlarının gösterilmemesi açısından sevindiricidir.

Öğrenciler ankette bulunan 30 istenmeyen davranışın 23'ünün hiçbir zaman gösterilmediğinin söylemektedirler. Öğrencilerin en az gözlemedikleri istenmeyen davranışlar ise; ' Derse hazırlık

yapmadan gelir.(X=1,33)’, ‘Tahtaya kelimeleri cümleleri yanlış yazar. (X=1,33)’, ‘Tahtaya okunaklı yazmaz. (X=1,36)’, ‘Derste bizimle anlaşılabilir dilde konuşur. (X=1,40)’, ‘Konuyu karmaşık işler. (X=1,40) ’ dir.

Öğrenciler ankette bulunan 30 istenmeyen davranışın 6’sını nadiren gözlemlediklerini ifade etmişlerdir. Nadiren aralığına düşen davranışlardan; ‘ Çok yüksek sesle konuşur. (X=2,25)’, ‘ Başarısızlıklarımızı sınıfta herkesin duyabileceği biçimde açıkça dile getirir. (X=2,16)’, ‘Monoton (tekdüze) konuşur. (X=2,13)’, ‘ Sınav sonuçlarını zamanında açıklamaz. (X=2,06)’ dikkat çekmektedir. ‘Çok yüksek sesle konuşur.’ istenmeyen davranışının ortalamasına baktığımız zaman ‘nadiren’ aralığına düşmektedir. İletişimde ses tonunu dengeli kullanmanın önemi bilinmektedir. İletişimde kullanılan ses tonunun çok yüksek olması dinleyiciler tarafından itici bulunabilir ve bu durum sağlıklı iletişimi engelleyebilir. Türkçe öğretmenlerinin ses tonunu yüksek kullanmasının nedeni kenar mahallede bulunan okullardaki sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve öğretmenin tüm sınıfa sesini duyurma çabasından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca bu durum öğretmenlerin derste öfkelenmesinin de göstergesi olabilir.

‘Başarısızlıklarımızı sınıfta herkesin duyabileceği biçimde dile getirir.’ maddesinden elde edilen bulgular Büyükbursalı’nın(2009) yaptığı araştırma ile benzerlik göstermektedir. Büyükbursalı yaptığı çalışmada ‘Başarısızlıklarımızı sınıfta herkesin duyabileceği biçimde açıkça dile getirmesi.’ (X=1,98) maddesi de ‘nadiren’ seçeneğinde yer almıştır.

Öğrencilerin öğretmenlerinde ara sıra gözlemledikleri 1 istenmeyen davranış olduğu görülmektedir. Bu davranış ; ‘ Eğitim araçlarından (bilgisayar, tepegöz, teyp, harita ve resim gibi)herhangi birini kullanmadan ders işler. (X=2,82) ’ dir.

‘ Eğitim araçlarından (bilgisayar, tepegöz, teyp, harita ve resim gibi)herhangi birini kullanmadan ders işler. (X=2,82) ’ öğrencilerin öğretmenlerde en çok gözlemledikleri istenmeyen davranıştır. Eğitim öğretim sırasında materyal kullanma okulların maddi olanaklarıyla ve öğretmenin materyal kullanımı ile ilgili olan bilgi ve becerisiyle doğru orantılıdır. Özellikle kenar mahallelerde yer alan okulların maddi imkansızlıkları nedeniyle gerekli araç – gereci sağlayamamaları öğretmenlerin bu araç – gereçleri kullanmama nedeni olabilir. Öğretmenlerimizin araç – gereç kullanımı konusundaki bilgi eksikliği de araç – gereç kullanmama nedeni olabilir. Öğretmenlerimiz araç – gereç kullanımının öğrenci dikkatini çektiği, dersi daha etkili ve anlamlı kıldığı, öğrenilen bilgilerin kalıcılığını artırdığı konusunda bilgilendirilmelidir.

Bu bulgu Büyükkibar’ın (2009)’da yaptığı araştırma ile paralellik göstermektedir. Büyükkibar’ın çalışmasında ‘Eğitim araçlarından (bilgisayar, tepegöz, teyp, harita ve resim gibi) herhangi birini kullanmadan ders işleme’ (X=2,65) maddesinin aritmetik ortalaması ‘ara sıra’ seçeneğinde yer almıştır. Ayrıca bu bulgu Karaaslan’ın (2006)’da yaptığı çalışmaya ile paralellik göstermektedir. Karaaslan’ın çalışmasında ‘dersi bilgisayar ,tepegöz, teyp ve resim gibi görsel ve işitsel araçlardan herhangi birini kullanmadan işleme’(X=2,90) maddesinin aritmetik ortalaması da ‘ara sıra’ seçeneğinde yer almıştır.

Araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman ‘ çoğunlukla ’ ve ‘ her zaman ’ aralıklarına düşen bir istenmeyen davranış gözlenmemektedir.

2) Cinsiyet ve Okul Konumuna Göre Türkçe Öğretmenlerinin ‘ Öğretme Yetersizliği ’ Boyutundaki İstenmeyen Davranışlara İlişkin 7. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın 2. alt problemi olan 7. Sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde gözlemledikleri ‘ öğretme boyutundaki ‘ istenmeyen davranışlarına ilişkin görüşleri;

- Türkçe öğretmenin cinsiyetine,
- Öğrencinin cinsiyetine,
- Okulun konumuna göre değişmekte midir?

olarak ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin bulgu ve yorumlar aşağıda ifade edilmiştir.

a) Türkçe Öğretmeninin Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrenci Görüşleri

Türkçe öğretmenlerinin cinsiyetine göre 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde gözlemedikleri 'öğretme boyutundaki' istenmeyen davranışlarına ilişkin görüşlerinden elde edilen veriler tablo 5 'de ifade edilmiştir.

Tablo 5: İstenmeyen öğretmen davranışlarının Türkçe öğretmenlerinin cinsiyetine göre sonuçları

Cinsiyet	N	X	SS	T	P
Bayan	3	1,81	0,63		2,67
Bay	3		1,57		0,56
P<0,05					

Türkçe öğretmenlerinin cinsiyetine göre istenmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin verilere bakıldığında; bayan öğretmenlerde gözlemlenen istenmeyen davranışlar 'nadiren (X=1,81)', erkek öğretmenlerde gözlemlenen istenmeyen davranışlar 'hiçbir zaman (X=1,57)' aralığına düşmektedir. Bu bulgulara göre 7. Sınıf öğrencileri ' Bayan Türkçe Öğretmenlerinde ' istenmeyen davranışları daha çok gözlemediklerini ifade etmektedirler.

Yapılan t-testi sonuçlarına göre $\alpha=0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($t=2,67$ ve $p=0,037$). Bu bulgulara göre 7. Sınıf öğrencileri Bayan Türkçe Öğretmenlerinin , Erkek Türkçe Öğretmenlerinden daha fazla istenmeyen davranış gösterdiklerini düşünmektedirler.

b) Öğrenci Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrenci Görüşleri

Öğrencilerin cinsiyetine göre 7. Sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde gözlemedikleri ' öğretme boyutundaki ' istenmeyen davranışlarına ilişkin görüşlerinden elde edilen veriler tablo 6 'da ifade edilmiştir.

Tablo 6: İstenmeyen öğretmen davranışlarının öğrenci cinsiyetine göre sonuçları

Cinsiyet	N	X	SS	T
Kız	101	1,57	0,50	-3,594
Erkek	103	1,87	0,68	P
<0,05				

Öğrenci cinsiyet değişkenine göre istenmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin verilerde; kız öğrencilerin Türkçe öğretmenlerinde gözlemedikleri istenmeyen öğretmen davranışlarının görülme sıklığı 'hiçbir zaman (X=1,57) ' aralığına, erkek öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde gözlemedikleri istenmeyen davranışların görülme sıklığı ' nadiren (X=1,87)' aralığına düşmektedir.

Yapılan t-testi sonuçlarına göre $\alpha=0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($t=-3,594$ ve $p=0,22$). . Bu bulgulara göre erkek öğrenciler kız öğrencilere göre Türkçe öğretmenlerinin daha fazla istenmeyen davranış gösterdiğini düşünmektedirler. Kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha önce ergenliğe girdiğini düşünürsek kız öğrencilerin erkek öğrencilerden çok daha önce olgunlaştığını görürüz. Bu durum öğrenci davranışlarına yansımış olabilir ve erkek öğrencilerde meydana gelen geç olgunlaşma Türkçe öğretmenlerinde gözlemedikleri davranışları yanlış değerlendirmeye sebep vermiş olabilir.

c) Okul Konumu Değişkenine Göre Öğrenci Görüşleri

Okul konumuna göre 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde gözlemledikleri 'öğretme boyutundaki' istenmeyen davranışlarına ilişkin görüşlerinden elde edilen veriler tablo 7'de ifade edilmiştir.

Tablo 7: İstenmeyen öğretmen davranışlarının okul konumuna göre sonuçları

Okul Konumu	N	X	SS	T	P
Merkezi Okullar	3	1,73	0,60	0,317	0,257
Kenar Mahalle Okulları	3	1,70	0,64		P<0,05

Okul konumuna göre 7.sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde gözlemledikleri 'öğretme boyutundaki' istenmeyen davranışlara ilişkin verilere baktığımızda; merkezi okullardaki öğrencilerin Türkçe öğretmenlerinde gözlemledikleri istenmeyen davranışlar 'hiçbir zaman (X=1.73)' aralığına, kenar mahalle okulundaki öğrencilerin Türkçe öğretmenlerinde gözlemledikleri istenmeyen davranışlar 'hiçbir zaman (X=1,70)' aralığına denk gelmektedir.

Yapılan t-testi sonuçlarına göre $\alpha=0,05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($t=0,317$ ve $p=0,257$). Bu durumda kenar mahalle okulları ile merkezi okullarda 7. Sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenlerinde gözlemledikleri istenmeyen davranışlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur. Bu bulgulara göre okulların merkezi ya da kenar mahallede olmaları öğretmenlerin istenmeyen davranış göstermelerinde etkili olmamaktadır.

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

a) Sonuçlar

Elde edilen bulgu ve değerlendirmelerden ulaşılan sonuçlar aşağıda verilmiştir.

- 23 tane davranışın aritmetik ortalaması 'hiçbir zaman' aralığına denk düşmektedir.
- 'Eğitim araçlarından(bilgisayar, tepegöz, teyp, harita ve resim gibi) herhangi birini kullanmadan ders işler.' davranışının aritmetik ortalaması ara sıra aralığına denk düşmektedir.
- Türkçe öğretmenlerinin en az sergiledikleri davranışlar ise 'Derse hazırlık yapmadan gelme .' ve ' Tahtaya cümleleri yanlış yazma.'dır.
- 7. sınıf öğrencileri bayan Türkçe öğretmenlerinde daha fazla istenmeyen davranış gözlemlediklerini ifade etmiştir.
- Erkek öğrenciler, kız öğrencilere göre Türkçe öğretmenlerinin daha fazla istenmeyen davranış gösterdiklerinin düşünmektedir.
- Türkçe öğretmenlerinin göstermiş olduğu istenmeyen davranışlar okulun konumuna göre değişmemektedir.

b) Öneriler

- Öğretmenlerin sınıfta eğitim araçlarını az kullanma nedenleri araştırılabilir.
- Öğretmenlerin sınıfta 'çok yüksek sesle konuşma' nedenleri araştırılabilir.
- Kenar mahallede bulunan maddi imkânsızlık yaşayan okullara eğitim araçları sağlamak için kampanyalar düzenlenebilir.
- Öğretmenlere eğitim aracı kullanmanın eğitim – öğretimde kalıcılığı artırdığına ve öğrenci üzerindeki etkisi üzerine seminerler verilebilir.
- Çalışma diğer sınıf düzeylerinde ve diğer branşlarda yapılabilir.

KAYNAKÇA

- BAŞARAN, İ. Ethem.(1996). Eğitim Yönetimi. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- BÜYÜKKARAGÖZ, Savaş ve CİVİ, Cuma. (1996). Genel Öğretim Metodları, İstanbul: Öz Eğitim Yazarları.
- BÜYÜKKİBAR, Yasemin. (2009). *İlköğretim Okullarında 5. Sınıf Öğrencilerinin Sınıf Öğretmenlerinde Gözlemledikleri İstenmeyen Davranışlar* (Yüksek Lisans Tezi) Ulusal Tez Merkezi (257038).
- COHEN, L., MANION, L. & MORRISON, K. (2000). Research methods in education. 5thed. London New York: Routledge Falmer.
- ÇALIK, Temel. (2006). Sınıf Yönetimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÇETİN, Şaban. (2001). “İdeal Öğretmen Üzerine Bir Araştırma”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 149.
- ERDEN, Münir. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, İstanbul : Alkım Yayınları.
- ERDEN, Münire. (2005). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. İstanbul: Alkım Yayınları.
- FİDAN, Nurettin. (1998). Eğitim Bilimlerine Giriş. Ankara Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- GÜÇLÜ, Nezahat. İletişim (Ed. Leyla Küçükahmet). (2003). Sınıf Yönetimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KALKAN, Melek. (1997). ‘İnsancıl ve Yasaklayıcı Öğrenci Kontrol Eğitimi.’ Milli Eğitim Dergisi. Ankara.
- KARAASLAN, Deniz. (2006). *İlköğretim Okulları Yöneticilerinin ve Öğrencilerinin Öğretmenlerde Gözlemledikleri İstemeyen Davranışlar* (Yüksek Lisans Tezi) Ulusal Tez Merkezi (145149).
- KARASAR, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KAVCAR, Cahit. (1999). Nitelikli Öğretmen Sorunu. 21.Yüzyılın Eş Sistemi Ulusal Sempozyumu, Ankara: Tekışık Yayıncılık.
- KEARNEY, P., PLAX, T.G. (1991). College Teacher Misbehaviors: What Students Don’t Like About What Teachers Say or Do, Communication Quarterly, 39, 309-324
- KEMİKSİZ, Zehra. (2002). Öğrenciler Tarafından Daha Çok Sevilecek Bir Okulun Özellikleri, Ankara İli Haymana İlçesi Örneği, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- KORKMAZ, Adem. (2009). *İlköğretim Okullarında Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Davranışları* (Yüksek Lisans Tezi)Ulusal tez merkezi.
- KÜÇÜKAHMET, Leyla. (1997). Eğitim Programları ve Öğretim. Ankara: Gazi Kitabevi.
- MEB ‘ Öğretmen Yeterlilikleri Taslağı’, 5 Ocak 2005.<http://oyegm.meb.gov.tr/yet/>
- ÖZDEN ,Yüksel. (1998). Eğitimde Dönüşüm Yeni Değer Ve Oluşumlar. Ankara, Pegem Özel Eğitim ve Hizmetleri.

SÖNMEZ, Veysel. (2001). Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı. Ankara: Anı Yayıncılık.

SÖNMEZ, Veysel. (2003). Sevgi Eğitimi. Ankara: Anı Yayıncılık.

TERTEMİZ, Neşe. (2000). “Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar”. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

WEISHEW, N. L. ve PENG, S. S. (1993). Variables Predicting Students' Problems Behaviors, Journal of Educational Research, 87, 5-17